'ఆంధ్రప్రభ' వారపత్రిక - *14.1.1976*

చిత్రం

ఆ బంగళా చిన్నదే అయినా, అన్ని సౌకర్యాలతో, సకల సౌందర్యాలతో చూడముచ్చటగా ఉంటుంది. ఆ బంగళా ఊరికి ఏభై గజాల దూరంలోనూ, సముద్రానికి పక్కగానూ ఉంది. ఇంటి చుట్టూ రంగు రంగుల చీరల్లో కన్నెపిల్లల కిలకిలల్లా మల్లె, మందార, గులాబీ, బంతి, చేమంతి... రకరకాల పూలచెట్లు. ఆ ఇంటికి రక్షకభటుల్లా ద్వారం ఇరవైపుల కొబ్బరి చెట్లు. వెన్నెల్లో నైతే ఆ ఇల్లు ఇంద్రభవనంలా మెరిసిపోతుంది. ఆ భవనానికి ఏకైక రాణిలా, దిగొచ్చిన దేవతలా ఆ ఇంట్లో రాధమ్మ.

ప్రతి సాయంత్రం ఆ ఇంటి డాబా మీదున్న పిట్టగోడ మీద కూర్చోవడమంటే రాధమ్మకు ఎంతో ఇష్టం. వెన్నెల రాత్రులయితే గంటల తరబడి అలా కూర్చుండి పోతుంది తను. అలా కూర్చొని నింగీ, సముద్రం కలిసిపోయిన రేఖనీ, వెనక్కి ముందుకీ, ఎత్తుగా, ఉవ్వెత్తుగా, ఘోర్సుగా, పెంకిగా అల్లరి చేసే కెరటాల్నీ, తీరం దాచుకున్న బంగారపు పొప్పిడిలా తెల్లని మెత్తని ఇసుక తిన్నెల్నీ, పక్కనే కదల్లేక పడి వున్న కొండ చిలువ లాంటి రోడ్డునీ, రోడ్డుపై మందకొడిగా ప్రవహించే జీవవాహిన్నీ, సముద్రంలో చంద్రోదయాన్నీ, వెండి మబ్బుల తోరణాలనీ, చుక్కల బుట్టలనీ, వినీలాకాశ పందిరినీ, వెన్నెల జల్లులనీ, వెన్నెల్లో తడిసి మిలమిలమెరిసే కొబ్బరి ఆకుల్నీ చూస్తూ అలా ఉండిపోవడమంటే ఎంతో ఇష్టం రాధమ్మకు. ఒక అందమైన చిత్రాన్ని దేవుడు తన కోసమే గీసి పెద్ద పటంగా తన ముందు అమర్చినట్టుగా భావిస్తుంది రాధమ్మ.

అయితే ఆ బంగారు ఇసుక తిన్నె మీదకి ఎవరో దివ్యుడు ప్రత్యక్షం అయిన కాణ్ణుంచీ ఆ చిత్రపటానికి ప్రాణం వచ్చినట్టు, తెలుపు, నలుపు చిత్రానికి పంచ రంగులు పులిమినట్టు అనిపించింది రాధమ్మకు. ఆ దివ్యుడి రాకతో ఆ ప్రకృతి సౌందర్యానికి అందం, తన అందానికో అర్థం చేకూర్చినట్టుగా మురిసిపోయింది. అందుచేతనే తను ప్రతి సాయంత్రం ఆ దివ్యుని రాక కోసం ఎదురు చూస్తుంది.

చంద్రుడు నెలకి అంతో, కొంతో పదిహేను రోజులే ఉదయిస్తాడు. రవి మాత్రం రోజూ ఉదయించి బంగారు పళ్ళెంలా ప్రకాశిస్తాడు. ఆ దివ్యుడి పేరే రవి. ప్రపంచ సౌందర్యం, తన సౌందర్యం కూడా ఒక భాగంగా భావించింది రాధమ్మ. ఆ సౌందర్యాన్ని పావనం

చేయడానికే, పునీతం చేయడానికే రవి ఉదయించినట్టుగా భావించింది. భావించి రోజులానే రవి రాక కోసం ఎదురు చూస్తోంది.

ఆ సజీవ చిత్రపటంలో రవి రాక కోసం ఎదురు చూసే రాధమ్మకు రాజయ్య ఒకోసారి కనిపిస్తాడు. రాజయ్య కనిపించగానే రాధమ్మకు వాంతి వచ్చినట్టుగా ఉంటుంది. తన చిత్రపటం మీద ఎవరో బురద చల్లినట్లుగా బాధపడిపోతుంది. పూవు మీద తుమ్మెద బదులుగా పేడ పురుగు వాలినట్లు అసహ్యించుకుంటుంది.

- 2 -

రాజయ్య రవిలా ఉండడు. చంద్రుడులా ఉండడు. సాధారణ మనిషిలా కూడా ఉండదు. ప్రపంచంలో వికృతాన్నంతా ముద్దు చేసి సృష్టించినట్టుగా ఉంటారు. అతని ముఖంలో ఒక కన్ను మాత్రమే కనిపిస్తుంది. అతని ముఖమంతా ఒక ముక్కే పూర్తిగా ఆక్రమించేసు కున్నట్టు ఉంటుంది. ఆ ముక్కుకి పై పెదవిని నరంతో కుట్టేసినట్టు తొర్రె. ముఖం నిండా మచ్చలు. ఒక కాలు పూర్తిగా బలం లేక పుల్లలా వేలాడుతుంది. ఆ మనిషిని అంతకన్నా వికృతంగా మరి చేయలేమన్నట్టు అంతటితో వదిలేశాడా దేవుడు! లేదు, లేదు మరొకటి మరిచి పోయానన్నట్టు మూగవాణ్ణి కూడా చేసి మరి వదిలి పెట్టేశాడా దేవుడు.

రాజయ్యకు ఏమీ లేవు, ఒక చిన్న గుడిసె తప్ప. రాజయ్యకు ఎవరూ లేరు. ఓ తల్లి తప్ప. తల్లి పేరు మంగమ్మ. మంగమ్మ నాలుగైదు పెద్దింటి ఇళ్ళలో ఊడిగం చేస్తూంది. రాధమ్మ ఇంట్లో కూడా అంట్లు తోమడానికి వెళుతుంది మంగమ్మ.

తొలిసారి రాజయ్యను చూడగానే తుళ్ళిపడింది రాధమ్మ. రాజయ్య ఇంట్లోకి రాగానే వింత జంతువు వచ్చినట్టుగా భయపడి పోయింది. 'ఆడెవడో కాదమ్మా. మా బొట్టుడు. పేర్రాజయ్య' అని పరిచయం చేసింది మంగమ్మ. తన ఒంటి మీద పడిన గొంగళి పురుగుని విదిలించుకుని, ఆ ప్రాకుతున్న పురుగు వైపు చూసినట్టుగా రాజయ్యను అసహ్యంగా, భయంగా చూసింది. కడుపులో ఏదో అదోలా అయిపోతోంది తనకి. 'మంగమ్మా, మీ బొట్టుడవుతే అవ్వొచ్చు గాని, తక్షణం బయటికి పొమ్మను' అనడం సభ్యత కాదు. మంగమ్మ బాధపడుతుంది. అందుచేత 'మంగమ్మా మీ అబ్బాయి ఎందుకొచ్చాడో. వెళ్ళు... వెళ్ళెళ్ళు. అంట్లు తరువాత చూసుకోవచ్చు' అని మంగమ్మను పంపించేస్తే గాని రాజయ్య వెళ్లేదు. రాజయ్య కదిలితే గాని రాధమ్మ మనసు కుదుట పడలేదు.

ఆ తరువాత 'పాపం' అని రాజయ్య మీద బిందెడు జాలి గుమ్మరించేసింది. ఈ లోకంలో పుణ్యంతో పాటు పాపం కూడా వర్ధిల్లుతున్నట్లు, ఈ లోకంలో పట్టపగలు పరచుకోవడం గాక చిట్టచీకటి కూడా చిమ్ముతున్నట్టు అందాలతోపాటు వికృతాలు కూడా ఉంటాయని తెలుసుకుంది. అందాల్ని సృష్టించే భగవంతుడే వికృతాలని ఎందుకు సృష్టిస్తాడో అర్థం కాని ప్రశ్న అయింది రాధమ్మకు.

మంగమ్మకు మరుచటి రోజు రాజయ్య వికృత అవతారపు వివరాలు కుతూహలంతో

అడిగి తెలుసుకుని 'పాపం' అని బాధ పడింది. రాజయ్య పుట్టడమే తొర్రితో పుట్టాడట. మూడో ఏడు వచ్చినా, మాటలు రాలేదట. ఆ మూడో ఏటనే పోలియో వచ్చి కాలుని తినేసిందట. ఆ మూడో ఏటనే పోలేరమ్మ వచ్చి ముఖమంతా మచ్చలు చేసింది చాలక, ఒక కన్ను కూడా తీసుకుపోయిందట. పాపం! రోజూ ఏం చేస్తాడన్న ప్రశ్నకి ఏమీ చేయడని, అలా కాకిలాగ సముద్రం కాడకీ కొండల్లోకీ తిరుగుతాడనీ, వేళకి భోజనానికి కూడా రాడనీ, ఏదో అలా కాగితాల మీద పిచ్చి గీతలు గీకుతాడని, మంగమ్మ జవాబు చెప్పింది. పిచ్చి గీతలు గీయడమేమిటి? బొమ్మలా అనడిగింది. 'ఆ.. బొమ్మలే గావాల' అని కూడు పెట్టని ఆ పిచ్చి గీతల్ని కొట్టి పారేసింది మంగమ్మ.రాజయ్య కథ విన్నప్పుడు మొత్తం మీద పది సార్లయినా 'పాపం, పాపం' అనుకుంటుంది రాధమ్మ.

అయితే 'పాపం, రాజయ్య' తనను వెంటాడుతున్నట్టు కనిపించడంతో జాలి బదులు చిరాకు, జుగుప్స కలుగుతుంది. కోపం కూడా వస్తుంది. మంగమ్మను పని మానిపించేస్తే రాజయ్య రాడనుకుంది. పని మానిపించేసింది. మంగమ్మ పని మానేసినప్పటికి రాజయ్య తనకు కనిపించక తప్పడం లేదు. తన వైపలా ఎందుకు చూస్తాడో అర్థం కాదు.

రాజయ్య గాలి సోకితే చాలు రాధమ్మ ఇంట్లో కిటికీలు, తలుపులు మూసుకుపోతున్నాయి. కాని, సాయంత్రం తన రమణీయమైన ప్రకృతి చిత్రపటాన్ని తిలకించడానికి రాధమ్మ డాబా మీదకి వచ్చినప్పుడు మాత్రం రాజయ్య ఎప్పుడో ఒకప్పుడు, ఏదో ఒక వేళలో కనిపించక తప్పడం లేదు. ఒక్కొక్కసారి రాజయ్య తన ఒంటి కంటి చూపుతో 'నిన్ను చూసే హక్కు, ఆ రవిగాడికే గాని నాకు లేదా? ఎందుకు లేదు?' అని నిలదీసి అడుగుతున్నట్టనిపిస్తుంది. తన చిత్రపటానికి తలుపులు, కిటికీలు లేవు గాబట్టి రాజయ్య రూపుని అందులోంచి తుడిచేయి లేకపోతుంది. అందుచేత రాజయ్యను ఆ దివ్య సౌందర్య శోభకు ఒక దిష్టి బొమ్మ కింద సరిపెట్టుకుంది.

రవి తన దగ్గరికి రావడం, పోవడం రాజయ్య గమనిస్తున్నాడని రాధమ్మకు అనుమానం కలగకపోలేదు. తన మీద ద్వేషంతో వీడు రవి గురించి రాయుడికి చెప్పేస్తాడేమో? అనే భయం ఉంది. అయితే, భయం కలిగిన మరుక్షణమే 'చెపితే చెప్పనియ్' అని తెగింపుతో కూడిన ధైర్యం కూడా ఏర్పడింది.

తను రవితో రెక్కల గుర్రం మీద వెండి మబ్బుల్లోకి, చుక్కల్లోకి, స్వర్గంలోకి పోయే సుదినం, సుందర దినం ఎప్పుడు? ఎప్పుడు? ఎప్పుడో గాని, ఏనాడో గాని అప్పుడు, ఆ నాడు రాయుడి రాకాసీ పీడ, రాజయ్య వికృతపు నీడ తొలగిపోతుంది కదా అనే ఆలోచన రాధమ్మ గుండెను తేలికపరచి, అత్యంత ఆనందం కలిగించింది.

- 3 -

రాయుడు పూర్తి పేరు సుబ్బారాయుడు. కాని, అందరూ ఆయన్ని రాయుడనే పిలుస్తారు. రాయుడు పెద్ద బట్టల వ్యాపారి. ఆ పట్నంలో చాలా ఇళ్ళు, భూములు కూడా అతని

స్వంతం. అంతేగాక, రాయుడికి కోతి లాంటి భార్యా, నలుగురు కోతి పిల్లలూ, నాలుగు పదుల వయసూ, వయసున్న పిల్లల మీద మనసూ ఉన్నాయి.

రాయుడు కౖరి కోతిని చేసుకున్నది డబ్బు కోసమే గాని, మజాలు చేయడానికి కాదు. డబ్బుతో చిల్లర మల్లరగా గీతారాణి దగ్గరికో, హేమా దగ్గరకో, రీటా దగ్గరకో, నజీమా దగ్గరకో వెళ్ళేవాడు. లేకుంటే బువ్వమ్మ కంపెనీ నుంచో, శ్రీరాజు హోటల్ నుంచో, బ్రోకర్ ఖాదర్‌కో కబురు పెట్టి పడతులను రప్పించి పక్కలో పరుచుకునేవాడు. అయితే, ఈ ఎంగిళ్ళలో ఏదో అసంతృప్తి కనిపించింది. ఈ పద్ధతి బాగా లేదనుకున్నాడు. పర్మనెంటుగా ఒక అందాల అపరంజి బొమ్మను పట్టుకుని పంజరంలో పెట్టి సరదాలు తీర్చుకోవడం చాలా బెస్ట్ అనిపించింది. అవును అదే మంచిది. ఆ బొమ్మ మీద మోజు పోతే మూల పారేసి మరో పుత్తడి బొమ్మను పంజరంలో పెట్టి అనుభవించవచ్చు.

ఆ విధంగా నిర్ణయానికొచ్చి అపరంజి బొమ్మ కోసం అన్వేషణలో ఉండగా - ఒక రోజు రాయుడు బట్టల కొట్టు మీదుండగా - ఒక ఇరవయ్యేళ్ళ యువతి పిటపిట లాడుతూ వచ్చింది. గులాబి రంగు ఒళ్ళు, ఇంతింత కళ్ళు, చక్కని శరీర సౌష్టవం. ఎవరో ఆ దేవత గాని, తన షాపు పావనమైపోయింది గదా! 'ఒరే, అప్పిగా అమ్మగారొచ్చారు. ఏ చీరలు కావాలో చూపించు' అన్నాడు. అయితే, ఆ యువతి చీరల కోసం రాలేదంది. తన కోసమే వచ్చానంది. తన కోసమా? తన కంత భాగ్యమా! ఆ యువతి రాయుడి చేతికో కాగితం ఇచ్చింది. అది చదివాక అతనికి అర్థమైపోయింది. తన బాల్య స్నేహితుడు రామం కూతురు. రామం చనిపోవడంతో దిక్కుమాలినది అయిపోయింది. రామం చనిపోక ముందు తన దగ్గరికి వెళ్ళమని ఈ కాగితం రాసి కూతురు కిచ్చాడు. రామం పోయినప్పుడు రాయుడికి టెలిగ్రామ్ వచ్చింది. బీదముండాకొడుకుని చూడ్డానికెవడు వెళతాడు? ఆఫ్‌కోర్స్, చిన్నతనంలో ప్రాణస్నేహితులమే కావచ్చుగాక! కాని, వాడికి ఇంత అందాల కూతురు ఉందనితెలిస్తే తప్పక వెళ్ళి ఉండేవాడు. ఇప్పుడైనా ఏం మించిపోయింది? వెదకబోయిన తీగ కాలికి తగిలినట్టు ఆ యువతే తనని వెదుక్కుంటూ వచ్చింది. ఈ చిలకని వదలకూడదు. పంజరంలో పెట్టాలి అని నిర్ణయం చేసుకున్నాడు. అయితే, ఈ సుకుమారి దగ్గర జాగర్తగా ప్రవర్తించాలి. లేకుంటే బెడిసి కొడుతుంది.

రామం చనిపోయినందుకు తన కుడి భుజం కూలిపోయినంత దుఃఖం నటించాడు. 'ఫరవాలేదమ్మా. నీ తండ్రి లేని లోటు తీరుస్తా'నన్నాడు.

ఆ యువతి తనకో చిన్న ఉద్యోగం చూపెడితే చాలంది. తను ఇంటర్, టైపు పాసయినట్టు చెప్పింది.

"తప్పకుండా ఉద్యోగం ఇప్పిస్తానమ్మా. కాని, అనుకున్న వెంటనే పనులు జరిగిపోవు. ఉద్యోగం దొరకడం సామాన్య విషయం కాదు. కొంత టైము పడుతుంది. అంతవరకు నా దగ్గర ఉండు. నీకేం భయం లేదు. నీ తండ్రెంతో నే నంతే అనుకో' అని లేచాడు.

ఆమెను తీసుకుని టాక్సీ ఎక్కాడు. ఆమెను తను అప్పుడప్పుడు విశ్రాంతి తీసుకునే టందుకు కట్టుకున్న ఇంటికి తీసుకొచ్చాడు. అందులో ఉండమన్నాడు. ఆమెకు రోజూ సకల సదుపాయాలు స్వయాన చూస్తున్నాడు. ఆమెను నాలుగైదు కంపెనీలకు అప్లికేషన్లు పెట్టించాడు. ఇంటర్వ్యూలకు కూడా వెళ్లింది. అపాయింట్‌మెంటు ఆర్డర్సు కోసం, రోజూ పోస్టు కోసం ఎదురు చూస్తుంటే రాయుడు నవ్వాడు.

'ఉద్యోగం వస్తుందో రాదోనని బెంగెట్టీసుకోకమ్మా. అయినా, నీకు ఉద్యోగం ఎందుకమ్మా. యోగ్యుడైన కుర్రవాణ్ణి చూసి నీకు పెళ్ళి చేస్తాను. సరేనా' అన్నాడు రాయుడు.

ఆ యువతి 'సరే' అనలేదు. ఆమే కాదు, ఏ ఆడది కూడా 'బాబ్బాబు నాకు పెళ్ళి చేసేయ్. నీకు పుణ్యముంటుం'దనలేదు. అందుచేతే పెళ్ళంటే ఇష్టమని సిగ్గుతో వ్యక్తపరుస్తూ మాటలతో వద్దంది. ఉద్యోగం వస్తే చాలంది. అదే పదివేలంది. మీరు చేసిన మేలు జన్మజన్మలకు మరువలేనంది.

రాయుడు నవ్వుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ యువతికి రాయుడి దగ్గర కొత్తా, భయం పోయాయి. తన తండ్రి లాంటి వాడని నమ్మింది. తను బతుక్కోదారి వెదుకుతున్న దేవుడిగా పూజించింది. ఆమెకీ నమ్మకం కలిగించడానికి రాయుడికి నెల రోజులు పట్టింది. ఇక కొత్త మలుపు తిప్పాలనుకున్నాడు.

ఆ యువతి నిర్మలంగా పసిపాపలా నిద్రపోతుంటే తలుపు చప్పుడయింది. ఆమె అదురుతున్న గుండెలతో తుళ్ళిపడి లేచింది. తలుపు చప్పుడు దయ్యం అరుపులా జడుసుకుంది. భయంతో, బెదురుతో తలుపు తీసింది. రాయుడు! హమ్మయ్య, ఇంకెవరో అనుకున్నాను. ఆమె గుండె అదురు తగ్గింది. కాని, అంతలోనే హెచ్చింది. హెచ్చడమే కాదు ఆగినంత పనయింది. తెరిచిన తలుపులు మూసేసుకున్నాయి. రాయుడు తాగి ఉన్నాడు. తూలుతూ ఆ యువతిపై పడ్డాడు. బలాత్కరించాడు. ఆ యువతి శీలాన్ని జుర్రుకున్నాడు. జుర్రుకుని చల్లగా జారుకున్నాడు. ఆ శీలం పోయిన యువతి పేరు రాధమ్మ.

మరుసటి రోజు రాయుడు వచ్చాడు. వచ్చి చాల ఏడిచాడు. చాలా బాధపడ్డాడు. ఆడదానికి ఏదైతే పవిత్రమయిందో ఆ పవిత్రాన్ని తను అపవిత్రం చేసినందుకు తన నెత్తిని గోడకు దబదబా బాదుకున్నాడు. నుదురు బొడుపు కట్టి రక్తం చిందింది.

అప్పటి వరకూ కదలని రాధమ్మ కదలింది. అంతవరకూ నోరు మెదపని రాధమ్మ నోరు మెదిపింది. 'మీరు బాధపడకండి. అంతా నా ఖర్మ. అంతే అంది.

'నీవెంత కాదన్నా నేను చేసింది క్షమించరాని తప్పు. చివరికి దేవుడు కూడా క్షమించ'దని సినిమాలోలా అన్నాడు. 'నీకు జరిగిన అమంగళం, ఘోరం తుడుచుకుపోవాలంటే ఒకటే మార్గం' అని ఆలోచించినట్టుగా లేచాడు. రాధమ్మని ఏడుకొండలవాడి పటం ముందుకి తీసుకువెళ్ళేడు. తన జేబులోంచి తాళి తీసి ఒకసారి దేవుడి దీపం ముందు పెట్టి, కళ్ళకు అద్దుకుని ఆమె మెళ్ళో తాళి కట్టేశాడు. కట్టేసి ఈ క్షణం నుంచి నీవు నా భార్యవి. నీ

శీలానికి మచ్చ పోయింది. ఇక నీవు సంఘంలో గాని, నీ భవిష్యత్తు కోసం గాని బాధపడక్కరలేదు. అన్నిటికీ నేనున్నాను. ఏది కావాల్సినా అడుగు. సంకోచించకు' అన్నాడు. అన్నాక ఇక ఉండడం మంచిది కాదని వెళ్ళిపోయాడు.

రాధమ్మ అలా కొన్ని నిముషాలు బొమ్మలా ఉండిపోయి నెత్తి మీద మంచినీళ్ళ కుండ జారినట్టు ఒక్కసారిగా భోరున ఏడిచింది. అలా ఎంతోసేపు ఏడిచాక రాధమ్మకు చచ్చిపోదామనిపించింది. కాని, ఆత్మహత్య మహా పాపమని సోదాహరణంగా తన తండ్రి వివరించి తనకు అసహ్యం కలిగించాడు. తన బతుకిలా బండపాలవుతుందని తండ్రి ఊహించే తనకీ బోధ చేసి ఉంటాడనుకుంది.

దేవుడు జన్మనిచ్చేది బతకడానిగ్గాని చావడానిగ్గాదు.

రాధమ్మ తన బతుకు మీద తీయని కలలు కంది. తన బతుకు వెన్నెల నదిలో పువ్వుల పడవ మీద దివ్యని ఒడిలో దివ్యంగా సాగిపోతుందనుకుంది. పాతికేళ్ల పసిడి ఛాయవాడు, ఉంగరాల జుత్తువాడు, అందాల సొగసరి వాడు, వెన్నెల చూపులవాడు ఎవరో కాదు తన వాడేనని వాడితో చుక్కల పందిట్లోకి తిరిగింది. నందనవనంలో విహరించింది. పాలసముద్రంలో పయనించింది. వెండిమబ్బుల్లో, సెలయేట్లో, లోయల్లో, తోటల్లో తిరిగి తిరిగి అలసిపోయి కలల్లోనే నిద్రపోయేది రాధమ్మ. తను కన్న కలలు కలలుగానే ఉండిపోయినందుకు బాధపడలేదు రాధమ్మ. కలలు కలలుగానే మిగిలిపోతాయని తెలుసుకుంది రాధమ్మ. అంతేకాదు, దేవుడు తన నుదుట ఏది రాసుంటే అది జరుగుతుందని వేదాంతిలా తలపోసింది. అస్తి పోవడం, బాల్యంలోనే తల్లి, యౌవనంలోనే తండ్రి పోవడం, తన కలల పంట కాలిపోయి ఎవరో తనకు తేలీని రాయుడి చేతిలో పడ్డం చూస్తే తనది దురదృష్ట జాతకమని స్పష్టంగా రెండు రెళ్ళు నాలుగులా తెలుస్తూంది. అయితే, జాతకాలు రాసేది దేవుడు కాని నీవూ నేను కాదు. అందుచేత జరగవలసినది, జరగాలని రాసి ఉన్నది జరిగినట్టుగా భావించింది. అంతేకాదు, తను ముళ్ళబాటలోకి, నిప్పుల నదిలోకి, మంచులోయలోకి దూకమని దేవుడు ఆజ్ఞాపిస్తే అందుకు తను సిద్ధమే అన్న మనస్థైర్యం ఏర్పర్చుకుంది. తరులూ గిరులూ కూలినా, పిడుగులూ వడగళ్ళూ పడినా అందుకు భయపడకూడదని నిర్ణయించుకుంది. నొసట రాసిన గీతల నుంచి మనం దాటేయలేం. అంతా దైవ నిర్ణయం. ఆ నిర్ణయం ప్రకారమే తన జీవితాన్ని రాయుడి దగ్గర వెళ్ళబుచ్చాలని నిశ్చయించుకుంది. రాయుడితో జీవితం ప్రారంభించింది.

రాయుడు పగలు ఎప్పుడో గాని రాడు. రాత్రులు మాత్రం ఖచ్చితంగా వస్తాడు. తను రాయుడికి భార్యగా చేయవలసిన సేవ ఏమిటంటే మాంసం వండి ఉంచాలి. పక్క పరిచి ఉంచాలి. అంతే. అతగాడు విస్కీ సీసా, మల్లెపూలు తీసుకుని వస్తాడు. మాంసంతో విస్కీ, సేవించి రక్తం వేడెక్కించుకుంటాడు. ఒంటికి తిమురు పట్టించు కుంటాడు. తరువాత మంచం మీదకు పూలు జల్లుతాడు. పూల మీదకు రాధమ్మను విసురుతాడు. వికృతంగా నవ్వి రక్తాన్ని

చల్లార్చుకుంటాడు.

రాధమ్మకు రాయుడు చేసే పనులన్నీ అయిష్టం. అయితే, ఆమె ఇష్టాయిష్టాలతో రాయుడికి పని లేదు. తను చెప్పేవన్నీ చేయాల్సిందే. లేకుంటే తన్నడానికి కూడా వెనుకాడడు.

ఆమె తన పనులన్నీ ఒక ఆడదిగా, మనిషిగా కాకుండా ఒక మరలా చేసుకుపోతుంది. ఈ బతుకునిలా ఈడ్చక తప్పదు. రాయుడికి కావలసింది కేవలం శరీరమే. అందుచేత ఆమె మనసు బూజు పట్టి మొద్దుబారి పోయింది.

ఆమె దేవుణ్ణి నిత్యం ప్రార్థించేది ఒక్కటే : 'నన్ను త్వరలో, అతి త్వరలో తీసుకుపో. తండ్రీ'

అలా ప్రార్థించిన కొన్నాళ్ళకీ తన ప్రార్థనలు భగవంతుడు మన్నించినట్టుగా తలచింది. తనను త్వరలో, అతి త్వరలో తీసుకపోవడానికి రవిని దేవుడే పంపించినట్టుగా భావించింది. రవి రాకతో మనసుకు పట్టిన బూజు తొలగిపోయి, రెక్కలు విదుల్చుకుని, సుందర లోకాల్లోకి విహరిస్తుంది. రవి రాకతో బతుకు మీద ఆశ, మమకారం కలిగాయి.

రాయుడి రాకాస పీడ నుంచి, రాజయ్య వికృతపు నీడ నుంచి తనను దూరంగా, సుదూరంగా వెండిమబ్బుల్లోకి, చుక్కల్లోకి, స్వర్గంలోకి తీసుకుపోవడానికి రెక్కల గుర్రం మీంచి రవి వచ్చే సుదినం ఎప్పుడు? ఎప్పుడో కదా!

- 4 -

రాధమ్మ ఆ సాయంత్రం ప్రతి సాయంత్రంలానే డాబాపై పిట్టగోడ మీద నుంచి తనకు దేవుడు గీసిన సమ్మోహన ప్రకృతి చిత్రాన్ని, అందులో అందాల్ని ఆస్వాదిస్తుండగా, తిలకిస్తుండగా, ఆ చిత్రం మీద ఒక్కసారిగా పన్నీరు జల్లినట్లు, పూలవాన కురిసినట్లు ఆనందపడిపోయింది, ఇసుకతిన్నె మీద పోజుగా నించొని తన వైపే చూస్తున్న ఓ లేత కుర్రవాణ్ణి చూడగానే.

మంచు గాలికి మల్లెపూవు వణికినట్టు సిగ్గు పడిపోయింది రాధమ్మ. తను సిగ్గుపడ్డం తనకే కొత్తగా ఉంది. ఆ కుర్రవాడి కొంటె చూపుల తూపులు తట్టుకోలేక గోడ దిగిపోయింది. అలా అని వెళ్ళిపోలేక అతగాణ్ణి దొంగ చూపులతో చూసింది – ఆ మనోహర రూపం తిలకించింది. ఆ కుర్రవాడు మామూలు మనిషిలా తనకు కనిపించలేదు. అతని వెనుక సముద్రం ఉండడం వల్ల పాలకడలిలో శ్రీమహావిష్ణువులా తోచాడు. నీలాకాశం లోంచి తెల్లమబ్బుల మీదుగా తనను మత్తెక్కించడానికి దిగిన నవ మన్మథుడుగా అనిపించాడు. రాధమ్మ గుండె కొట్టుకుంటూంది. 'నీ దొంగ చూపులు కనిపెట్టేసాన్లే' అన్నట్టుగా ఉన్న ఆ కొంటె పిల్లవాడి చల్లని నవ్వుల టక్కరి చూపులను తట్టుకోలేకపోయింది.

ఇంతలో కొంపలు మునిగినట్టు చీకటి రాకాసిపై నేలపై వాలింది. అయ్యో! వెలుగు లేదేం. అయ్యయ్యో! వెన్నెలయినా రాదేం. ఆ పాలరాతి విగ్రహాన్ని మరిక చూడలేనా? కమ్మని కలను మరిచి పోయినట్టు మరిచి పోవలసిందేనా. ఎందుకో ఆ సుందర విగ్రహాన్ని

తను చూడకుండా బతకలేనేమో అనిపించింది. అలా అనిపించినందుకు సిగ్గు పడింది. ఆశ్చర్యపడింది. రేపు సాయంత్రం కూడా దివ్యమోహనుడు సాక్షాత్కరిస్తే బాగుండునను కుంది. ఎందుకో ఆ దివ్యుడు రేపు తప్పక వస్తాడొస్తాడనుకుంది. రావాలని దేవుని ప్రార్థించింది. మళ్ళీ సాయంత్రం ఎప్పుడొస్తుందా అని ఎదురు చూసింది. ఆ రాత్రినీ, రాత్రి వచ్చిన రాకాసి రాయుణ్ణి, దయ్యం లాంటి పగల్ని దుర్భలంగా, బలవంతంగా భరించింది. ఆ భరించడానికి యుగం పట్టింది. సాయంత్రం అవక ముందే డాబా ఎక్కేసింది. పిట్టగోడపై కూర్చుంది. కూర్చొని ఆ దివ్యుని రాక కోసం ఎదురు చూస్తూ క్షణాలను దుర్లభంగా దొర్లిస్తోంది.

అదిగో, అదిగదిగో వచ్చేడు దివ్యుడు. నిజంగానే సాయంత్రమవగానే వచ్చాడా దివ్యమోహనుడు. పౌర్ణమినాడు ఖచ్చితంగా వచ్చే నిండు చంద్రుడిలా ఆ దివ్యుడు నిన్నటి దగ్గరే నించున్నాడు. నిన్నటిలానే నించున్నాడు. నిషాగా చూస్తున్నాడు. ఈసారి దొంగలా కాకుండా ధైర్యంగా చూడగలుగుతుంది తను. కాని, సిగ్గుతో, అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో మూర్తీభవించిన స్త్రీత్వంతో, ఆశతో, ఆత్రుతతో, కమ్మని హాయితో, మరేదో మధురానుభూతితో, నిముషాలు క్షణాలుగా దొర్లుతున్నాయి. అంతలో దివ్యుడు కదిలాడు. రాధమ్మకు చీకటయింది. కాని, ఇంకా లోకానికి చీకటి కాలేదు. తను వెళ్ళిపోపతుంటే, తన పేగుల్నెవరో లాగేస్తున్నట్టు, ఆ సుందర దృశ్యానికి అర్థమే లేనట్టు తన బ్రతుకికి ఏల, ఎందుకన్నట్టు గిజగిజ లాడింది. ఆ గాఢాంధకారం భరించలేకపోయింది. అయితే అంతలో అంధకారంలో ఒక మెరుపు మెరిసింది. ఆ దివ్యుడు ఎటో వెళ్ళిపోవడం లేదు. తన వైపే వస్తున్నాడు. రాధమ్మ గుండెలు దడదడ కొట్టుకున్నాయి. గుండెలు గంటలుగా మ్రోగాయి. గుండెలు గజ్జెలుగా గెంతాయి. ఆ కొంటెవాడు తనింటికి రావడమంటే ఎంత ధైర్యం. ఎంత చొరవ. 'ఏ విశాల నయనాలు పిలిచాయి. నీ నీలి శిరోజాలు ఆహ్వానించాయి. అందుకే వస్తున్నాను' అన్నంత నిర్భయంగా వస్తున్నాడు. వస్తున్నాడేమిటి? వచ్చాడు. అయ్యబాబోయ్, వచ్చేశాడు. తను మెట్లు గబగబ దిగబోయింది. దిగబోయి పడిపోబోయింది. నిలదొక్కుకుంది. దివ్యుణ్ణి మరీ దగ్గరగా చూసింది. అతన్ని ఇంతకు ముందెప్పుడో, ఎక్కడో చూసినట్టనిపించింది. ఆ పాతికేళ్ళ పసిడి ఛాయవాడు, ఉంగరాల జుత్తువాడు, వెన్నెల చూపులవాడు...ఆc! అతడే. అతడే. గుర్తుకు వచ్చాడు. తన కలలో ప్రియుడే అతడు.

'ఏమండీ, మంచినీళ్ళు' – అతనలా అడిగి అయిదోసారి అయింది. నిజంగా దాహపీడితుడి లాగే అడిగాడు. మీరు దాహం తీర్చకపోతే నే బతకలేను గాక బతకలేనన్నట్లు ఉందా కంఠం.

రాధమ్మకు వినబడింది – ఏడోసారి మంచినీళ్ళు అడిగాక.

దేవుడే స్వయంగా వేంచేసి నైవేద్యం పెట్టమన్నట్టుగా అనిపించింది. లోపలికి పరుగు తీసింది రాధమ్మ. నిమిషంలోనే గ్లాసుతో తిరిగి వచ్చింది. గ్లాసు దివ్యుడి చేతిలో పెట్టింది.

దివ్యుడది అమృతభాండంలా అందుకున్నాడు. అదేమిటో అని చూడకుండా మరి గడగడ తాగి 'హబ్బ! మంచినీళ్ళు ఎంత తియ్యగా ఉన్నాయండీ' అన్నాడు.

"పంచదార నీళ్ళండీ - పంచదార నీళ్ళు తియ్యగా ఉండకపోతే, పుల్లగా, కారంగా ఉంటాయా!" - ఫక్కున నవ్వింది రాధమ్మ.

"మీరు నవ్వితే ఇంకా బాగుంటాదండి" - కాంప్లిమెంటు ఇచ్చాడు. నీళ్ళు తాగి గ్లాసు ఇచ్చేటప్పుడు చేయి కావాలనే తగిలించాడు.

అలా పొగిడి, అలా చేయి తగిలించగానే వీణలా వణికిపోయింది. ఆకులా అల్లాడిపోయింది. అదే సమయంలో తన హృదయం ఏ సుందర లోకాల్లోకో ఎగిరిపోయి, తిరిగి తిరిగి తన దగ్గరకు రాకుండా అతని గుండెల్లోకి గూట్లోకి పావురాలు వెళ్ళినట్లు వెళ్ళిపోయింది.

దివ్యుడు నీళ్ళు తాగి నిముషం అయింది. అతను వచ్చిన పని అయిపోయిందన్న మాట. కాని, కదల్లేదు. నిన్ను పంచదార చిలకలా తినేసేదాక కదలనంటున్నాయి అతని కళ్లు.

'కదలకు. కదలకు. వెళ్ళకు. అయ్యో, వెళ్ళకు. నీవెళ్ళితే నా గుండె ఆగిపోదూ' - బెదురుతూంది రాధమ్మ గుండె.

"ఏమిటండీ, గెస్టుని అలా నించోబెట్టేశారు. అన్యాయమండోయ్" అన్నాడు చొరవగా.

"సారీ. రండి. రండి లోపలికి రండి. రండి" అంది రాధమ్మ గాభరా పడిపోతూ.

'ఫరవాలేదు. ఫరవాలేదు' అంటూనే లోపలకు వెళ్ళాడా దివ్యుడు.

ఆ విధంగా ఆ ఇంట్లో ప్రవేశించిన ఆ దివ్యుడి పేరు రవి అని తెలుసుకుంది.

రవి కాలేజీలో చదువుతున్నట్టు, హాస్టల్లో ఉంటున్నట్టు చెప్పాడు. చెప్పి అడ్రసు కూడా ఇచ్చాడు.

ఆ రోజు నుంచి ఆ భవనం ప్రేమ మందిరం. రవి తన కలలో ప్రియుడు. గులాబీ మీద గండు తుమ్మెద. దేవత కోసం దిగిన దివ్యుడు. రాధ కోసం వచ్చిన గోపాలుడు.

తన హృదయ ప్లాట్‌ఫారమ్ మీదకు రావలసిన రైలు కాస్త లేటుగా వచ్చినప్పటికీ వచ్చి అలరించినందుకు పరవశించి పోయింది రాధమ్మ. తన జీవిత పంటకు సరైన ఎరువు దొరికింది. తన బతుక్కి ఒక పరిపూర్ణత, ఆత్మకు ఆనందం, శరీరానికి సోయగం, కళ్ళకు వెలుగు లభించినట్టు ఫీలయింది. తన జీవితంలో రవి ప్రవేశంతో ప్రపంచమంతా ప్రేమమయంగా కనిపించింది.

తను మొదట రాయుడికి అన్యాయం చేస్తున్నట్టుగా భావించి భయపడింది. నిజానికి దుఃఖపడింది. తను ఏమి చేస్తున్నదీ ఆలోచించింది. కాని, ఆలోచిస్తే తను చేస్తున్నది తప్పనిపించలేదు. రాయుడు తను ప్రేమించిన భర్త కాదు. కనీసం సంఘం ఇచ్చిన భర్త కూడా కాదు. తనని కొన్నాడు. ఉంచుకున్నాడు. అదీ ఒక పశువు. తనకూ, వ్యభిచారికీ తేడా ఏమిటి? వ్యభిచారి దగ్గరకు రోజూ పదిమంది వచ్చిపోతున్నారు. తన దగ్గరకు ఒక్కడే

వచ్చిపోతున్నాడు. అంతే తేడా... ఇన్నాళ్ళకి తన కష్టాలు గట్టెక్కాయి అనుకుంది రాధమ్మ.

రవి ఆరు నెలల్లో చదువైపోతుందన్నాడు. అయిన వెంటనే తనని తీసుకుపోతానన్నాడు. తన కోసం రెక్కల గుర్రం తీసుకొచ్చి తనని ఒడిలో కూర్చోబెట్టుకుని తాజ్‌మహల్ పాలరాతి నీడలోకి, కాశ్మీరు లోయల్లోకి, ఎవరెస్టు శిఖరం పైకి, రోదసీలోకి, చుక్కల్లోకి తీసుకు పోతానన్నాడు. ఆ రోజు కోసం ఎదురు చూస్తోంది రాధమ్మ. ఈలోగా ధనం కూడబెడదా మన్నాడు. బాంకులో వేద్దామన్నాడు. మనం వెళ్ళిపోయేటప్పుడు డబ్బు ఎంతో అవసరం అన్నాడు. అందుచేత రాధమ్మ రాయుణ్ణి లాలించి, పీడించి, జాడించి డబ్బు లాగుతూంది. ఆ డబ్బు రవి జేబులోకి వెళుతోంది. రాధమ్మ తన అందాన్ని, యౌవనాన్ని, హృదయాన్ని, డబ్బుని - అదీ ఇదేమిటి సమస్తం రవి పరం చేస్తోంది. తను రవితో రెక్కల గుర్రం మీద సుందర లోకాల్లోకి ఎగిరిపోయే దెప్పుడని ఎదురు చూస్తోంది.

- 5 -

రోజులు అందంగా సాగుతున్నాయి రాధమ్మకు. సూర్యుడు అందంగా ఉదయిస్తున్నాడు. ప్రపంచం అందంగా, అర్థవంతంగా ప్రకాశిస్తోంది. యథాప్రకారంగా తన పిట్టగోడ, ఆ గోడ మీంచి చూస్తే తనకు కమనీయంగా, రమణీయంగా కనిపించే దేవుడు గీసిన ప్రకృతి చిత్రం చెక్కు చెదరకుండా అలానే ఉంది. అందులో దిష్టిబొమ్మ రాజయ్య దర్శనం కూడా తప్పడం లేదు. రవి వస్తూ, రాగానే ముద్దుల వర్షం కురిపిస్తూనే వున్నాడు. చంద్రుడు వెన్నెల కురిపిస్తూనే వున్నాడు. కెరటాలు అల్లరి చేస్తూనే వున్నాయి. చంద్రుడు వెండి పళ్ళెంలా వెలుగుతూనే వున్నాడు. ఆ చంద్రుడిలో మచ్చలా రాయుడు రావడం తప్పడం లేదు. అయితేనేం రోజులు అందంగా సాగుతున్నాయి. సూర్యుడు ఉదయించక మానడు. తన కోసం రెక్కల గుర్రం రాక తప్పదు.

అయితే, రోజులెప్పుడూ ఒకేలా సాగవు. అన్ని రోజులూ అందంగా దొర్లవు. అవును, సాగవు. దొర్లవు. మాంత్రికుడి చేష్టల్లా రోజులు చాలా చిత్రమైనవి. నేడు పసిపాప నవ్వులా ప్రశాంతంగా పారే నది రేపు ఉన్మత్త యువతిలా పిచ్చెక్కి పొంగి పొరలి, ప్రపంచాన్నే వరద మయం చేయగలదు. వన్నెలాడి వలపు కులుకుల్లా ఉన్న తెల్లని, చల్లని వెన్నెలే మరికొన్ని గంటల్లో మలమల మాడే అగ్గికుంపటై పాము బుసలా సెగలు కక్కగలదు. కన్నెపిల్ల ఎత్తయిన, బరువైన వక్షపు సొగసుల మెరుపులా, పచ్చపచ్చని ఫలభరితమైన చెట్టు రేపు జవసత్వాలుడిగిన ముసిలిడొక్కు లాగ ఆకులు రాల్చేసి బోడి చెట్టయిపోదా? ఈ రోజు నీ బతుకులో నవ్వుల పువ్వులు, రేపు చంద్రనిప్పుల బంతులుగా మారవని గారంటీ లేదే! నీ పంచరంగుల ఊహల రెక్కల గుర్రపు రెక్కలు రాలి నేల కూలిపోవచ్చని నీ వేల అనుకోవు, రాధమ్మా!

ఆ రోజు -

అవును, ఆ రోజు రాత్రి మెరుపు లాగ, పిడుగు లాగ రవి వచ్చాడు. రవి రాక రాధమ్మను ఆనందపరిచినా, గాభరా పెట్టింది. ఏమంటే, ఆ సమయం రాక్షసుడు వచ్చే సమయం గాని

రాకుమారుడు రావలసిన సమయం కాదు.

అందుచేత 'రవీ, వెళ్ళిపో, వేగంగా వెళ్ళిపో. ఆ రాక్షసుడొచ్చేస్తాడు' అంది.

'రానియ్ నాకేం భయం. రాక్షసుణ్ణి వధించి నా రాణిని రెక్కల గుర్రం మీద తీసుకుపోతా'నన్నాడు - మరిక ఆమెను మాటాడనీయకుండా పెదాల్ని స్వాధీనం చేసుకున్నాడు. కౌగిట్లోకి తీసుకున్నాడు. ఇదంతా వంటగదిలో. వచ్చేటప్పుడు తలుపులు వేయటం కూడా మరిచాడు రవి.

అప్పుడు చడీ, చప్పుడూ లేకుండా పిడుగులు పడినట్లు సింహగర్జన వినిపించింది. ఆ ఘర్జన రాక్షసుడిది. రాయుడిది. 'ఎన్నాళ్ళ నించీ బాగోతం?' - ద్వారానికి అడ్డంగా నిలబడి నిప్పులు కక్కుతున్నాడు.

రవి గొడుగుని చూసి బెదిరిపోయిన గేదెలాగ బెదిరిపోయాడు. "ఒరే, దరిద్రపు వెధవ, ఊళ్ళో ఆడాల్ని పాడుచేస్తున్నది చాలక నా ముండే నీకు దొరికిందట్రా. నీకు నిప్పెట్టడానికి నా కొంపే దొరికిందట్రా బేవార్సు నా కొడకా. నీ కెంత ధైర్యంరా" అని జుత్తు పట్టుకొని రాధమ్మ ప్రియుడి ఒళ్ళు చితక బాదేశాడు.

దెబ్బల నుంచి తప్పించుకొని ఒకటే పరుగు తీశాడు రాధమ్మ దివ్యుడు. అంతే తప్ప రాక్షసుణ్ణి ఎదిరించి, చంపి తన రాణిని రెక్కల గుర్రం మీద తీసుకుపోలేదు. సత్తువ కొలదీ కాలుకి బుద్ధి చెప్పాడు.

అది ఎంతో అవమానంగా, సిగ్గుగా, జరగకూడనిది జరిగినట్టుగా రాధమ్మ బాధపడిపోయి, వాడు పోతుంటే 'రవీ, రవీ! ఆగు. ఆగాగు. నీతో నేనూ వచ్చేస్తా'నని కేకలు వేసింది. కాని, అప్పటికే పత్తా లేకుండా పోయాడు.

అంతా రౌద్రరూపంలోనూ వికటాట్టహాసం చేశాడు రాయుడు.

పులి నవ్వు చూసి తారెత్తిపోయే లేడిపిల్లలా బెదిరిపోయింది రాధమ్మ.

'ఏటీ, ఏటన్నావ్. ఆడు రవా, అవునౌను ఆడు రవే. రంకులాడి రాధమ్మ కాడ రవి. నీరజ దగ్గర నవీన్. పంతులమ్మ దగ్గర ప్రకాష్. అప్పలమ్మ దగ్గర అశోక్. ఒకో ఆడదాని దగ్గరాకో పేరు ఆడిది. ఆడొక బేవార్సు రౌడీ. జేబులు కొట్టే రౌడీ - తెలుసా. తెలీదు! కొవ్వెక్కి వాడి మాయలో పడిపోతే ఏటి తెలుస్తుంది? ఆడు జైలుకి నాలుగైదు సార్లు వెళ్ళినట్టు కూడా నీకు తెలుసా? తెలీదు. కానీ, నాకు తెలుసు. చెప్పమంటావా - చెపుతా విను. ఓ సారి పైడితల్లమ్మ తీర్థంలో ఒక గంగిరెద్దులా నగలతో వున్న ఆడదాన్ని నిన్ను ఆ ఎధవ పర్సనాలిటీతోనే పల్టీ కొట్టినట్టే దాన్ని మస్కా కొట్టి మాయ చేసి చీకట్లోకి తీసుకుపోయి, చెరిచేసి, దాని మెళ్ళోవే కాకుండా ముక్కులోవి చెవిలోవి కూడా లాగేసుకుని పారిపోయాడు. పారిపోతూ పదిమందికి దొరికిపోయాడు. దొరికిపోయి కొట్లో కెళ్ళి పోయాడు. అవీ నీ రంకు మొగుడి సాహసకృత్యాలు. ఆడి పేరు నరిసిగాడంటారు పోలీసోళ్ళు. ఆడు 'కన్యాశుల్కం'లో గిరీశంగాడంటారు ఊళ్ళో వాళ్ళు. ఆడికిదే పని. నీలాంటోళ్ళని పట్టడమే.

ఆడికి మరో పనీపాటు లేదు. చదువూ, సంధ్యాలేదు. పచ్చి బేవార్సుగాడు..."

"చాలు. చాల్చాలు. ఆపండి. మరిక వినలేను" - చెవులుమ మూసుకుంది రాధమ్మ. తను జీవితంలో మరోసారి అగాధంలో పడిపోయింది. మరోసారి చిత్తుగా మోసపోయింది. లోకమంతా భయంకరమైన చీకటి. బ్రతుకు మీద విపరీతమైన విరక్తి.

"రాయుడుగారూ, ఒక విధంగా మీకు ద్రోహం చేశాను. మీ ఇష్టం - నాకే శిక్ష విధిస్తారో విధించండి" - అన్నీ త్రెంచుకుని, వదులుకుని చివరిసారిగా తన దూడను ఆప్యాయంగా తాకి పులి నోటి దగ్గరకు వచ్చిన ఆవులా చలించకుండా నించుంది రాధమ్మ.

"ఎంత చెమత్కారంగా మాటాడుతున్నావే చమత్కారీ. ఒక విధంగా ఆట ఒక విధంగా! ఒక విధంగా కాదే రాక్షసీ! పూర్తిగా ద్రోహం చేశావు. మాయా, మోసం చేశావు. ఎందుకు చేశావు? నేను నీకేం లోటు చేశానని. బంగళా ఇచ్చాను. బోలెడంత డబ్బు అడిగినంత ఇచ్చాను. అదంతా నరిసిగాడికి పోసుంటావు. నీవేదడిగితే ఇవ్వలేదు చెప్పు! దిక్కూ మొక్కూ లేక దిగాలు పడిపోయి ఎలా బతకాల్రా దేవుడా అని దరిద్ర స్థితిలో ఉన్నప్పుడు దేవుళ్ళా నేను ఆదుకున్నానా లేదా, చెప్పు. ఆదుకొని అండగా నిలబడ్డం నాది తప్పా, చెప్పు- చెప్పవే ముండా."

"నాదే తప్పు"

"రైట్. ఒప్పుకున్నావు. అయితే, ఈ రాయుడు తప్పు చేసిన వాళ్ళని క్షమించడు. దేవుడైనా క్షమిస్తాడేమోగాని, నేను క్షమించను. అందులో ఆడదాన్ని అసలు క్షమించను. ఇన్నాళ్ళూ నాలో రసికత్వమే చూశావు. ఇప్పుడు నాలో రాక్షసత్వం చూస్తావు. నెత్తి కెక్కిన నీ కళ్ళు పాతాళానికి దించేస్తాను. నీకు పట్టిన కొవ్వంతా కరిగించేస్తాను. జగదేకసుందరివని కదే నీ గర్వం. నీ గర్రా. నీ గర్రా. గీర్వాణం అణిచేస్తాను. నీ ముల్లోకాల అందం దీపం ఆర్పేసినట్టు ఆర్పేస్తాను" అంటూ పొయ్యిలో మండుతున్న పేడు తీశాడు. ఎర్రగా కాలుతున్న పేడుతో రాధమ్మ రెండు చెంపల మీద వాత పెట్టాడు. అక్కడితో ఆగలేదు. ఆ కర్రతో గొడ్డుని బాదినట్టు బాదాడు. కాలుతో తన్నాడు. చేతికి ఏది దొరికితే అది విసిరేశాడు.

రాయుడు సలసల కాగే ఎసరులా పొగలు కక్కుతున్నాడు. అతని రెండు కళ్ళు నిప్పుల బంతుల్లా ఉన్నాయి.

రాయుడికి ఈ మధ్య రాధమ్మ మీద మోజు తగ్గిపోవడం నిజం. అంగట్లో అంగ సౌష్టవంలో రాధమ్మను మించిన మరో రమణమ్మను మచ్చిక చేసుకున్నాడు. పంజరంలో పెడదామన్న ఆలోచనలో ఉన్నాడు. కాని, రాధమ్మను ఎలా తగిలేయడం అనుకుంటుండగా ఈ ఘోరం జరిగింది. జరగడం మంచిదయింది. దీని పీడ ఈ విధంగా వదల్చుకోవచ్చు.

రాధమ్మ జుత్తు పట్టుకొని బయటకు ఈడ్చేశాడు. ఏ ట్రంకు పెట్టెతో వచ్చిందో ఆ ట్రంకు పెట్టె విసిరేశాడు. బంగళాకి తాళం వేసి బూతులు తిట్టుకుంటూ పోయాడు.

రాధమ్మ రోడ్డు పక్కన తెగిపోతే పారేసిన చెప్పులా పడి ఉంది. కదల్లేని పరిస్థితిలో

ఉంది. ఒళ్ళంతా మరలో పెట్టి ఆడించేసినట్టు ముద్దయి ఉంది. ఆమె రెండు చెంపలు ఎర్రగా మాడిపోయి ఆమె అందాన్ని వెక్కిరిస్తున్నట్టు ఉన్నాయి. రవి, రాయుడి వికృతపు నీడల్లా ఉన్నాయి.

రాధమ్మ చూడ్డానికి హృదయ విదారక పరిస్థితిలో ఉన్నప్పటికీ కొందరు మనకెందు కొచ్చిన గొడవని చూసిపోయిన వారున్నారు.

కొందరు అదొక వింతలా ఆనందించి పోయిన వారున్నారు.

మరికొందరు పాపం అని జాలి తలిచి చల్లగా జారిపోయిన వారున్నారు.

రాధమ్మ దాహం, దాహం అని నోరు పెగిల్చి హీనస్వరంతో అడుగుతోంది.

అదెవరూ వినిపించుకున్న వాళ్ళు లేరు. విన్నా పట్టించుకున్న వాళ్ళు లేరు.

రాధమ్మ దగ్గరకు వచ్చింది ఒక్కడే.

అతనికి రాధమ్మ మంచినీళ్ళని సైగ చేసింది. అతను పరుగెట్టి మంచినీళ్ళు తెచ్చాడు. మంగమ్మను పిలిచాడు. రిక్షాను తీసుకువచ్చాడు. ఆసుపత్రికి తీసుకుని వెళ్ళాడు.

అతనెవరో కాదు – రాజయ్య.

– 6 –

రాయుడు కొట్టిన దెబ్బలు మానడానికి, మచ్చలు తేరడానికి ఇరవై రోజులు పట్టింది రాధమ్మకి. అది ధర్మాసుపత్రి కాబట్టి ఆ మాత్రం వైద్యం దొరికింది. రాజయ్య ఆసుపత్రిలో చేర్పించాడు కాబట్టి ప్రాణాలు నిలబడ్డాయి. లేకుంటే అప్పుడే, అక్కడే రోడ్డు పక్కన దిక్కుమాలిన చావు చచ్చి, వర్షానికి, ఉప్పు గాలికి చెత్తలా కుళ్ళిపోయి, ఏ నక్కలో ఈడ్చుకుపోయేవి. ఏ గెద్దలో పొడుచుకు తినేవి.

ఆసుపత్రిలో ఇరవై రోజులూ రాధమ్మకు సపర్యలు చేసింది రాజయ్య, మంగమ్మ.

తను మంగమ్మను పనిలోంచి నిష్కారణంగా తీసేసినా, రాజయ్య పట్ల అమానుషంగా ప్రవర్తించినా తనను ఆదుకొని తిరిగి జన్మ నిచ్చారు. వాళ్ళ మంచితనానికి సిగ్గుతో కుంచించుకుని పోయింది. పొట్టివాడు, అందులో అడిగింది మూడడుగులే కదా అని చెప్పి ఈజీగా తీసుకున్న బలిచక్రవర్తి ముందు ఆకాశమంత పెరిగిపోయిన వామనుడులా అనాకారి రాజయ్య మానవత్వంతో ఎదిగిపోయి తనని పాతాళానికి దించేసినట్టనిపించింది రాధమ్మకు.

రాయుడు తనను అందవికారంగా కాల్చేసిన గుర్తుల బాధ కన్నా, రవి చేసిన మాయా మోసం గుర్తుకొచ్చి పెట్టిన బాధ కన్నా రాజయ్య పట్ల తన ప్రవర్తనకే ఎక్కువ బాధపడి పోయింది.

'రాజయ్యను చూసిన మరుక్షణం పేడ పురుగులా, చెత్త డబ్బాలా చీదరించుకుని ఎంత అమానుషంగా ప్రవర్తించాను? ఇప్పుడు నా ముఖం అలాగే తయారయింది గదా. రూపం వికృతమైనా అతనూ మనిషే కదా. మనిషి పట్ల మనిషి మనిషిగా ప్రవర్తించక పోవడం రాక్షస ప్రవృత్తి. నేను రాజయ్య పట్ల చదువూ, సంస్కారం ఉండి కూడా మనిషిగా

ప్రవర్తించలేదు. అందుకే దేవుడు తగిన శాస్తి చేశాడు నాకు. చేయవలసింది చేశాడు. దేవుడి ఎడల ఎంత భక్తిగా ఉన్నా తోటి మానవుని ఎడల అమానుషంగా ప్రవర్తిస్తే ఆ పూజలు ఫలిస్తాయా? ఫలించవు. తండ్రీ ఫలించవు' అని జ్ఞానోదయమై ఏడిచింది తీవ్రంగా. వికృతం దేవుని సృష్టని, అసహ్యం మానవుని సృష్టని తెలుసుకోగలిగింది.

రాధమ్మను ఆసుపత్రి నుంచి డిస్చార్జి చేశారు.

ఇప్పుడు తన గమ్యం ఏమిటి? ఎక్కడకు వెళ్ళాలి? తనను వేధిస్తున్న ప్రశ్నకు జవాబులా రాజయ్య బయలుదేరమన్నాడు – 'ఊఁఊఁ' అనే వెర్రి భాషతో, చేతి సైగతో.

తను ఏమంటున్నదీ అర్థమయింది రాధమ్మకి. ఇరవై రోజులుగా వాడి భాష, చేతి సైగలు అలవాటై తెలిసిపోయాయి. తనకు తెలియలేదమోనని మంగమ్మ అర్థం చెప్పింది. 'మా గుడిసెకి రమ్మంటున్నాడమ్మా, ఆడి పిచ్చిగాని, తల్లీ, నీవు మా గుడిసెకి రాగలవా. వచ్చినా ఉండగలవా?'

వాళ్ళ ఆప్యాయతకి కన్నీళ్ళు పెట్టుకోవడం తప్పించి జవాబు చెప్పలేకపోయింది. వీళ్ళెందుకు మంచితనం అనే కత్తితో నన్ను కోస్తున్నారు? వీళ్ళకు దూరంగా నరకంలోకి పారిపోదామనిపించింది.

రాజయ్య దీనంగా 'ఊఁ' అన్నాడు మళ్ళీ.

రాజయ్యకు ఎందుకు తనంటే అంత అభిమానం?

– 7 –

రెండు రోజుల నుంచి రాధమ్మ రాజయ్య గుడిసెలోనే ఉంటూంది.

ఒకరోజు తీరుబాటుగా రాజయ్య తను గీసిన రేఖాచిత్రాలన్నీ చూపించాడు రాధమ్మకి. ఆ చిత్రాలు చూసి రాధమ్మ ఎంతో ఆశ్చర్యపోయింది. ఓసారి మంగమ్మ తనతో అన్నట్టు ఆ చిత్రాలు పిచ్చి గీతలు కావు. ఆ చిత్రాలు ఎంతో నైపుణ్యంతో గీసినట్టు అద్భుతంగా, అందంగా ఉన్నాయి. ప్రతి చిత్రం పరిశీలిస్తే అతని మూగవేదన, ఆశలు, ఆశయాలు, సౌందర్యారాధన, జీవితం మీద ప్రేమ ఎంత గాఢంగా, తీవ్రంగా ఉన్నదీ తెలుస్తుంది.

ఒక్కొక్క చిత్రం అద్భుత కళాఖండంగా రాధమ్మ మెచ్చుకుంటుంటే విమానం మీంచి గవర్నరు వచ్చి మెచ్చుకున్నట్టుగా ఉబ్బి తబ్బిబ్బయిపోయాడు రాజయ్య. చిత్రాలు గీసిన శ్రమకు ప్రతిఫలం ముట్టినట్టయి పొంగి పోయాడు రాజయ్య.

తను రెండు రోజులు పూర్తిగా ఉంది. ఇంకా ఉండి పేదోళ్ళకి బరువవడం మంచిది కాదు. ఇప్పటికే వీళ్ళకి ఎంతో ఋణపడి ఉన్నాను. ఇక వీళ్ళకు ఎంత మాత్రం శ్రమ ఇవ్వకూడదు. తను వెళ్ళిపోవాలి. ఎక్కడికి వెళ్ళాలి? ఏం చేయాలి? ఆలోచించడం అనవసరం. అది దేవుడే నిర్ణయిస్తాడు. ముందు వీళ్ళకి బరువు కాకుండా వెళ్ళిపోవాలి.

అప్పుడే రాజయ్య కుంటుకుంటూ వచ్చాడు. వచ్చి రాధమ్మ చేతికో కవరు ఇచ్చాడు. ఆ కవరు బంగళా దగ్గర పోస్టుమాన్ పడేసి వెళ్ళిపోతే తీసుకొచ్చాడు రాజయ్య.

రాధమ్మ కవరు గబగబా చింపింది. పచ్చటి కాగితం అందులో ఉంది. కవరు ఎంత వేగంగా చింపిందో కాగితం అంత ఆత్రంగా చదివింది. చదవగానే రాధమ్మ కెంతో ఆనందమైపోయింది. తను కూర్చొనే పిట్టగోడ, దాని మీద కనిపించే దేవుడు గీసిన ప్రకృతి చిత్రం, వెన్నెల్లో తడిసే కొబ్బరాకుల మిలమిలలు - మరెన్నో అందాలు గుర్తుకొచ్చాయి. ఫరవాలేదు. ఈ జీవితాన్ని దేవుడు తీసుకెళ్ళిపోయే వరకు ఈడ్చేయగలననుకుంది. సరిగ్గా సమయానికి ఈ కవరు దేవుడే రాజయ్య రూపంలో ఇచ్చాడనుకుంది.

రాధమ్మకు ఉద్యోగం వచ్చింది. తను ఉద్యోగానికి అప్లికేషన్ పెట్టి, ఇంటర్వ్యూ కెళ్ళి ఎపాయింట్‌మెంట్ ఆర్డరు కోసం ఎదురు చూసి చూసి వదిలేశాక, మరిచిపోయాక సరైన సమయంలో వెదుక్కుంటూ ఆ ఉద్యోగం వచ్చింది. టైపిస్ట్ కమ్ క్లర్క్ పోస్టింగు హైదరాబాద్‌లో. ఇమిడియట్‌గా జాయిన్ అవ్వాలని రాసి ఉంది అందులో. తను వెళ్ళడానికి డబ్బు కావాలి. తన వేలికున్న రెండు ఉంగరాలు మంగమ్మ చేత అమ్మించింది.

రాధమ్మకు ఉద్యోగం వచ్చిందంటే ఎంత ఆనందపడిపోయాడో, వెళ్ళిపోతుంటే అంత దిగాలుపడి పోయాడు రాజయ్య.

రాజయ్యను విడిచి వెళ్ళిపోవడమంటే ఆత్మీయుల్ని విడిచి వెళ్ళిపోతున్నట్టు బాధపడింది రాధమ్మ.

వాళ్ళ దగ్గర సెలవు పుచ్చుకుని, పెట్టె పట్టుకుని బయలుదేరినప్పుడు ముగ్గురి కళ్ళలోను నీళ్ళున్నాయి.

- 8 -

నడుచుకుపోతోంది రాధమ్మ.

నడుచుకుపోతున్న రాధమ్మ బతుకు బాటలో కొత్త మలుపు. అది ముళ్ళ బాటే కావచ్చు. మల్లెల బాటే కావచ్చు.

నడుచుకుపోతోంది రాధమ్మ.

నడుస్తుంటే తనకు తన పూర్వపు బంగళా కనిపించింది. తనకు తెలీకుండానే రాధమ్మ కాళ్ళు అక్కడకు నడిచేయి. బంగళా వైపు ఒక నిముషం అలా చూస్తూ ఉండిపోయింది. తను సాయంత్రాలు కూర్చొనే పిట్టగోడ బిక్కు బిక్కుమంటూ కనిపించింది. ఆ బంగళా అడివిలో ఇల్లులా భోరున ఏడుస్తున్నట్టనిపించింది. వెనుతిరిగి ఇసక తిన్నెపై కూర్చొని తన కోసం దేవుడు గీశాడనుకున్న ప్రకృతి చిత్రాన్ని తన్మయంతో తిలకించింది. సముద్రుడు తన కోసం ప్రత్యేకంగా మలయపవన వీచికలు వీస్తున్నట్టుగా మనసు ఎంతో శాంతి పొందింది. దేవుడి చిత్రాన్ని అలా చూస్తుంటే రవి గుర్తుకు వచ్చాడు. గుర్తుకు రాగానే అసహ్యంతో సుళ్ళు తిరిగిపోయింది. వాడి ఉంగరాల జుట్టు పాముల బుట్ట లాగ, వాడి కళ్ళు దయ్యపు కళ్ళు లాగ, నవ్వు విషపు నవ్వు లాగ అనిపించింది. ఉద్యోగం కోసం వచ్చి రాయుడి ఉచ్చులో, వలలో చేపలా చిక్కుకుపోతే, కన్ను మిన్ను కానకుండా, వాస్తవాన్ని, మంచిచెడ్డల్ని

గ్రహించకుండా కలలో ప్రియుడని, దివ్యుడని, గాడిదగుడ్డని, కంకరపీచని వాడి దిక్కుమాలిన బాహ్య సౌందర్యానికి బానిసై మోసపోయాను గదా అని చింతించింది. రవి గురించి రాయుడు చెప్పిన మాటలు అబద్ధమేమో అని తను ఆసుపత్రిలో ఉన్నప్పుడు మంగమ్మను కాలేజీ హాస్టల్లో కెళ్ళి వాకబు చేయిస్తే ఆ పేరు గల వ్యక్తే అక్కడ లేనట్టు తేలింది. ఎంత మోసపోయింది తను. రాయుడు రాక్షసుడైతే రవి ఒక మేడిపండు. తనను మోసగించనిది ఈ ప్రకృతి చిత్రమొక్కటే. ఈ సుందర ప్రదేశం నుంచి, దేవుడు గీసిన చిత్రం నుంచి దూరంగా, ఎంతో దూరంగా వెళ్ళిపోతున్నందుకు ఎంతో దుఃఖం వచ్చింది రాధమ్మకు. రైలుకి టైమవుతుందని గుర్తుకొచ్చి ఆ స్థలం నుంచి బలాత్కారంగా లేచి బయలుదేరబోతుంటే వెనుక నుంచి వెర్రి కేకలు. వెనుతిరిగి చూసింది.

ఎవరూ? రాజయ్య.

రాధమ్మ ఆగింది. రాజయ్య దగ్గరకు వచ్చాడు.

“ఏం, రాజయ్యా?” ఆప్యాయంగా అడిగింది.

రాజయ్య మూగమాట కాని, చేతి సైగ కాని చేయలేదు. అతని చేతిలో ఓ వస్తువు ఉంది. సిగ్గు పడుతూ రాధమ్మ చేతి కిచ్చాడు.

అది చిత్రం. ఎవరి చిత్రమో కాదు; రాధమ్మది. ఫొటో తీసినట్టు ఎంతో చక్కగా ఉందా చిత్రం.

ఆ చిత్రాన్ని చూడగానే రాధమ్మ విశాలనేత్రాలు సజల నయనాలయ్యాయి. ఇంతకుముందు తనకు చూపించిన చిత్రాలతో బాటు అప్పుడే ఎందుకు చూపించలేదో అర్థమయింది. తనను ఎంత నిష్కల్మషంగా ఆరాధిస్తున్నదీ అర్థమయింది. చిత్రాన్ని హృదిలో పదిలంగా దాచినట్టు పెట్టెలో భద్రంగా పెట్టింది.

“రాజయ్యా” వెన్నెల్లా చల్లగా పిలిచింది.

రాజయ్య సిగ్గుతో తల దించేసి చేతి వేళ్ళు గిల్లుకుంటున్నాడు.

రాధమ్మ కాళ్ళు అసంకల్పితంగానే రాజయ్య దగ్గరకు చేరాయి. ఇంకా దగ్గరకు చేరాయి. చేరి ఆగాయి.

రాజయ్య తల ఎత్తి రాధమ్మ కళ్ళలోకి ఒంటికన్నుతో చూశాడు.

రాధమ్మ అతని ముఖాన్ని నిండుగా చేతుల్లోకి తీసుకుని తొర్రి పెదాలను ముద్దాడింది. ఆ ముద్దులో కామవికారం గాని, నటనగాని, అసహజతగాని లేవు. అది అతి సహజమైన, ఎంతో నిర్మలమైన ముద్దు.

తన జన్మ తరించినట్టు పరమానందభరితమైన రాజయ్య ముఖంలో తేజస్సు చూసి మరోసారి ముద్దాడింది. ముద్దు పెట్టి, పెట్టి పట్టుకుని, కన్నీళ్ళు చిమ్ముతుండగా చరచరా నడుచుకుని వెళిపోయింది రాధమ్మ.

రాధమ్మ కనుమరుగయ్యేదాక అలా చూస్తూ ఉండిపోయాడు రాజయ్య.